

**Науковий реферат статті Степаненко О. П.
"Оцінювання ефективності функціонування та розвитку банківської системи"**

Ефективність функціонування банківської системи визначає динаміку та стійкість розвитку всієї економіки. Через розмаїття та складність виконуваних сучасною банківською системою функцій неминуче постає питання про те, як оцінити ефективність функціонування банківської системи, визначити потенціал її розвитку.

Для аналізу внутрішнього потенціалу банківської системи доцільно використовувати такі категорії об'єктів, як: центральний банк; кредитні комерційні організації-резиденти; державні та некомерційні організації-резиденти, юридичні особи-резиденти; фізичні особи; агенти-нерезиденти.

Кожен елемент банківської системи має свої властивості, що можуть бути описані за допомогою показників, які пов'язані з основними напрямками їхньої діяльності. Відповідно до виділених об'єктів банківської системи можна визначити показники, що характеризують результати її діяльності. Проте значення цих показників у динаміці бувають різними – одні зростають, інші зменшуються, одні відображають позитивну динаміку, а інші – негативну динаміку розвитку банківської системи. Тому виникає необхідність у визначенні інтегральної оцінки, яка комплексно буде визначати результати функціонування банківської системи. Для цього доцільно використовувати підхід, заснований на адаптації теорії потенціалу та побудові шкали для визначення інтегральної оцінки ефективності за комплексом показників.

Оскільки потенціал банківської системи – це не просто показник, який характеризує її стан, а категорія, яка одночасно відображає сутність методологічних основ безлічі реальних процесів і явищ, що відбуваються в банківській системі, для обчислення потенціалу банківської системи доцільно використовувати математичний апарат потенційних функцій, а саме об'ємний потенціал. Це дає можливість адекватно відобразити не лише ту чи іншу ситуацію, ті чи інші відносини, але й процеси, тенденції їх розвитку і таким чином оцінити ефективність функціонування банківської системи в цілому.

Використовуючи цей підхід, можна простежити за розвитком банківської системи, де в якості інтегрального показника для оцінювання рівня розвитку її потенціалу слід використовувати показники, що

відображають як ресурсні можливості банківської системи, так і результати її функціонування.

Основною метою оцінювання ефективності функціонування та розвитку банківської системи є формування конкретних практичних рекомендацій щодо активізації банківської діяльності як на рівні окремих банків, так і на рівні банківської системи в цілому.

Література: 1. Berger A. Efficiency of Financial Institutions: International Survey and Directions for Further Research / A. Berger, D. Humphrey // *European Journal of Operational Research*. – 1997. – № 98. – P. 175–212. 2. Белоусова В. Ю. Эффективность издержек однородных российских коммерческих банков: обзор проблемы и новые результаты / В. Ю. Белоусова // *Экономический журнал Высшей школы экономики*. – 2009. – Т. 13. – № 4. – С. 489–519. 3. Никишин К. Н. Моделирование эффективности российского банковского сектора / К. Н. Никишин // *Аудит и финансовый анализ*. – 2010. – № 2. – С. 156–161. 4. Peresetsky A. Probability of default models of Russian banks / A. Peresetsky, A. Karminsky, S. Golovan // *Economic Change and Restructuring*. – 2011. – № 4. – P. 297 – 334. 5. Humphrey D. V. Bank competition efficiency in Europe: A frontier approach / David V. Humphrey // *Journal of Banking & Finance*. – 2010. – Vol. 34. – № 8. – P. 1808–1817. 6. Карчева Г. Системний аналіз ефективності діяльності банків України / Г. Карчева // *Вісник Національного банку України*. – 2006. – № 11. – С. 12–17. 7. Коваленко В. В. Ефективність банківської системи в умовах глобальної конкуренції / В. В. Коваленко // *Актуальні проблеми економіки*. – 2008. – № 5(83). – С. 169–176. 8. Pilyavskyy A. An Analysis of the Efficiency and Productivity of Ukrainian Banks / A. Pilyavskyy, Yu. Matsiv // *Studia i Prace Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie*. – 2010. – № 11. – S. 91–106. 9. Хайлук С. О. Оцінка ефективності банківської діяльності на основі методу згортки даних / С. О. Хайлук // *Бизнес-Информ*. – 2010. – № 4(2). – С. 99–102. 10. Шараєвський Д. В. Ефективність діяльності банківської системи як запорука сталого економічного розвитку / Д. В. Шараєвський // *Економіка та держава : міжн. наук.-практ. журнал*. – 2011. – № 7. – С. 83–86. 11. Тикунов А. В. Интегральные показатели пространственных моделей развития стран мира / А. В. Тикунов. – М. : URSS ЛИБРОКОМ, 2009. – 248 с. 12. Національний банк України. Офіційне Інтернет-представництво. Статистика [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65162&cat_id=36674. 13. Національне рейтингове агентство "Рюрік". Аналітичні огляди. Банківська система України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rurik.com.ua/our-research/branch-reviews/1187>. 14. Рейтинговое агентство "Кредит-Рейтинг". Аналитика [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.credit-rating.ua/ru/analytics/analytical-articles/>. 15. Standard & Poor's Ratings Services. Methodology: Management And Governance Credit Factors For Corporate Entities And Insurers [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.standardandpoors.com/about-sp/main/en/us>. 16. Moody's Analytics [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.moodyanalytics.com/>. 17. Аналитическая банковская группа Fitch Ratings. Аналитика и отчеты [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.fitchratings.ru/financial/banks/analytics/methodology/index.wbp>. 18. Морозова Л. Э. Экспертные методы и технологии комплексной оценки экономического и инновационного потенциала предприятий / Л. Э. Морозова, О. А. Бортник, И. С. Кравчук. – М. : МИИТ, 2009. – 98 с. 19. Айзерман М. А. Метод потенциальных функций в теории обучения машин / М. А. Айзерман, Э. М. Браверман, Л. И. Розоноэр. – М. : Наука, 1970. – 386 с. 20. Карапейчик И. Н. Потенциальные функции и задача систематизации потенциалов в экономике / И. Н. Карапейчик // *Ефективна економіка*. – 2011. – № 21. – С. 9–16. 21. Методология управления качеством и устойчивым развитием экономических систем : монография / [А. В. Бабкин, Л. Ю. Богачкова, А. С. Мараховский и др.]; под ред. д-ра экон. наук А. В. Бабкина. – СПб. : Изд. Политехн. ун-та, 2007. – 753 с.

Інформація про автора

Степаненко Ольга Петрівна – канд. екон. наук, доцент кафедри інформаційних систем в економіці Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (03068, Україна, м. Київ, пр. Перемоги, 54/1, e-mail: olga_stepanenko@email.ua).